

Regulacje prawne dotyczące lokalizacji kompostownika na posesji

Kwestie prawne reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, który w § 36 wskazuje szczegółowe warunki lokalizacji tego typu urządzeń:

„1. Odległość pokryw i wylotów wentylacji ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, dołów ustępów nieskanalizowanych o liczbie miejsc nie większej niż 4 i podobnych urządzeń sanitarno-gospodarczych o pojemności do 10 m³ powinna wynosić co najmniej:

1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz do magazynów produktów spożywczych – 15 m,

2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 7,5 m.

2. W zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej odległości urządzeń sanitarno-gospodarczych, o których mowa w ust. 1, powinny wynosić co najmniej:

1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 5 m, przy czym nie dotyczy to dołów ustępowych w zabudowie jednorodzinnej,

2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 2 m.

3. Odległości pokryw i wylotów wentylacji z dołów ustępów nieskanalizowanych o liczbie miejsc większej niż 4 oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i kompostowników o pojemności powyżej 10 m³ do 50 m³ powinny wynosić co najmniej:

1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń wymienionych w ust. 1 pkt 1 – 30 m,

2) od granicy działki sąsiedniej – 7,5 m,

3) od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 10 m”.

Z powyższego wynika, że Kompostownik (mały – do 10 m³), powinien znaleźć się w odległości nie mniejszej niż 7,5 m od granicy działki, a 15 m od domu. Większy Kompostownik (do 50 m³), to już konieczność odsunięcia go aż 30 m od domu sąsiada, jednak odległość od granicy działki pozostaje ta sama. Trzeba mieć jednak na uwadze, że zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych, nie każdy skład trawy czy chwastów na działce jest kompostownikiem. Wówczas być może bliższa odległość od granicy nie będzie stanowiła naruszenia prawa. Mimo to zawsze należy liczyć się z powództwem cywilnoprawnym o immisję.

W przeciwnym razie sąsiad będzie uprawniony do zgłoszenia naruszenia prawa do inspektora nadzoru budowlanego (który może nakazać rozbiórkę) i/lub złożyć pozew na podstawie art. 144 k.c., o zaprzestanie składowania kompostu z uwagi na immisję (w tym wypadku zapach).

Przydatne przepisy” Rozporządzenie ministra infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75, poz. 690 z późn. zm.

Kompostowanie bioodpadów na własnej nieruchomości

Od wiosny do jesieni można organizować kompostowanie bioodpadów w przydomowym ogrodzie. Pielęgnacja roślin i porządki w zielonym otoczeniu dostarczą wielu bioodpadów, które świetnie nadają się do zrobienia wartościowego kompostu. Można go z powodzeniem wykorzystać do użyźnienia w naturalny sposób ogrodu lub warzywniaka.

Kompostowanie polega na przetworzeniu odpadów organicznych przy wykorzystaniu drobnoustrojów na naturalnej zasadzie zamkniętego obiegu materii w środowisku. Innymi słowy jest to naśladowanie procesów naturalnie występujących w przyrodzie, jednakże skoncentrowane na mniejszej przestrzeni i sprawniejsze. W rozdrobnionych odpadach organicznych poddanych kompostowaniu, przy zachowaniu odpowiedniego stopnia wilgotności i dostępu powietrza oraz przy obecności mikroorganizmów (głównie bakterii), grzybów i niektórych bezkręgowców (dżdżownic) zachodzą dwa procesy biochemiczne:

1. **mineralizacja materii organicznej** (rozkład związków organicznych, w wyniku którego powstaje woda, dwutlenek węgla oraz energia cieplna, ponadto azotany, siarczany, fosforany i inne związki mineralne),
2. **humifikacja** – czyli łączenie się składników rozkładu w wielkocząsteczkowe substancje próchniczne).

Dojrzały kompost można stosować bez żadnych ograniczeń ilościowych do nawożenia gleby.

W celu uzyskania wartościowego kompostu należy do kompostowania wykorzystać:

- miękkie części uprawianych roślin,
- ściętą trawę, liście, drobne gałęzie, chwasty, małe kawałki drewna, spadłe owoce,
- odpady po owocach i warzywach,
- obierki po owocach i warzywach, skórki od bananów, resztki owoców cytrusowych,
- resztki produktów mleczarskich, stary chleb,
- fusy po herbacie i kawie z filtrem jeśli jest papierowy, herbata ekspresowa,
- skorupki od jajek.

Do kompostowania nie należy przynosić:

- kości, mięsa, gotowanych warzyw,
- zepsutej żywności, płynnych resztek jedzenia, bardzo tłustego i bardzo słonego jedzenia,
- odchodów zwierzęcych,
- tkanin, materiałów nieorganicznych, sztucznych materiałów organicznych,
- papieru, papierosów,
- materiałów i substancji zanieczyszczonych (np. zawierających metale ciężkie lub toksyczne związki organiczne).

Ważnym elementem jest odpowiednie rozdrobnienie odpadów dodawanych do kompostu. Optymalna wielkość cząstek do kompostowania naturalnego w przyzmi wynosi 25-40 mm średnicy.

Każdy w swoim przydomowym ogródku może przeprowadzać proces kompostowania. Zapewnienie prawidłowego przebiegu procesu można osiągnąć poprzez spełnienie następujących warunków:

- przyzmy bądź Kompostownik powinny być zlokalizowane w miejscach osłoniętych od wiatru i zacienionych, co zapewni mniejszą utratę wilgotności kompostu (w okresie upałów wskazane jest nawet podlewanie wodą w celu utrzymania odpowiedniej wilgotności), z drugiej strony zbyt głębokie ocienienie nie jest wskazane, może utrudniać odpowiednie nagrzewanie przyzmy co spowolni proces;
- przyzma lub materiał w kompostowniku powinny być ułożone warstwowo, na dole powinna być warstwa podtrzymująca i zapewniająca przewietrzanie (np. połamane gałęzie), następnie warstwa materiału, którego zadaniem będzie pochłanianie wody z ceną zawartością substancji mineralnych wymywanych z górnych warstw (np. torf, słoma lub już rozłożony kompost), następnie należy układać kolejne warstwy odpadów organicznych, które nie powinny być zbyt grube ani zbite i powinny być przekładane niewielkimi warstwami ziemi ogrodowej lub torfu (najlepiej, aby kolejne warstwy przyzmy miały urozmaicony skład różnych odpadów organicznych);
- jeśli stosujemy Kompostownik, powinna to być konstrukcja zapewniająca odpowiednie przewietrzanie materiału;
- kilka razy w roku przyzma powinna być przerabiana, tzn. warstwy kompostowanego materiału powinny być przełożone w taki sposób, aby wierzchnie warstwy znalazły się w jej wnętrzu (można kupić obrotowy Kompostownik, który ułatwi to zadanie);
- w razie potrzeby materiał powinien być zaszczipiony, tzn. powinniśmy dostarczyć mu odpowiednich kultur mikroorganizmów, zazwyczaj rozwijają się one same, trafiając do materiału ziemi lub dodanego kompostu rozłożonego, ponadto dostępne są gotowe preparaty kompostujące, które można zakupić w sklepach ogrodniczych.

Zakładając kompost warto ustrzec się przed popełnieniem kilku błędów, takich jak: dodawanie do przyzmy resztek roślin które były porażone przez choroby (mogą one być źródłem zakażenia w kolejnych latach), dodawanie związków wapnia (wapń wprawdzie przyspiesza rozkład substancji organicznej ale niestety również pozbawia ją bardzo potrzebnego azotu), umieszczanie kompostu w dołach lub zbiornikach betonowych (niewskazane ograniczenie dostępu powietrza), dodawanie materiału niedostatecznie rozdrobnionego i układanie zbyt grubych jego warstw (co również ogranicza dostęp powietrza).

Kompostowanie jest bardzo pożądanym sposobem unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych.

Pozwala na uzyskanie cennego nawozu do wykorzystania w ogrodzie oraz pozwala znacznie zmniejszyć ilość odpadów trafiających na składowisko. Wszystkich, którzy mają możliwość, zachęcamy do stosowania tej metody unieszkodliwiania bioodpadów.

Równocześnie przypominamy, że Kompostownik lub pryzma kompostowa nie może stwarzać uciążliwości dla sąsiadów (zapachy!). Prawidłowo prowadzony proces kompostowania nie jest nadmiernie uciążliwy a rozchodzące się odory z kompostownika świadczą o zakłóceniu tego procesu.

Informujemy, że odległości, które należy zachować przy wyborze miejsca na Kompostownik określa rozporządzenie ministra gospodarki przestrzennej i budownictwa z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.02.75.690 ze zmianami).

Dla kompostowników o pojemności powyżej 10 m³ do 50 m³ powinny wynosić co najmniej:

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń wymienionych w ust. 1 pkt 1-30 m,*
- 2) od granicy działki sąsiedniej – 7,5 m,*

3) od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 10 m. Właściwy organ w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w porozumieniu z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym, może ustalić dla działek budowlanych położonych przy zabudowanych działkach sąsiednich odległości mniejsze. Niezależnie od powyższego, zasady korzystania ze swej nieruchomości reguluje kodeks cywilny, gdzie w art. 144 kodeksu cywilnego wskazano, że „Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”.

Wybierając sposób i miejsce kompostowania należy wziąć pod uwagę ewentualne uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości i tak zlokalizować kompostowanie, aby nie powodować tych uciążliwości i tym samym konfliktów.